

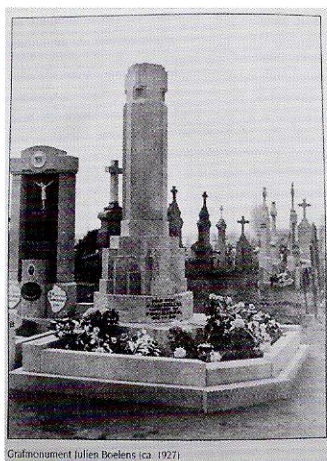
... ER OOK IN LOKEREN EEN IJZERTOREN STAAT?

Julien Boelens

Julien Boelens en Leon De Palmenaer, twee Lokerse schoonbroers, vochten tijdens de Eerste Wereldoorlog aan het IJzerfront. Ze sympathiseerden er met de Frontbeweging.

Na de oorlog werd Boelens eigenaar en directeur van een kurkfabriek. Het noodlot sloeg echter toe op 20 juli 1927. Zijn auto viel stil op een overweg in Dendermonde en werd gegrepen door de aankomende trein. Hij overleed op 34-jarige leeftijd en liet een vrouw en een zontje van anderhalf jaar na.

Julien Boelens werd begraven op de begraafplaats Oude Bruglaan in Lokeren. Niet onder een standaard grafzerk, maar onder een grafmonument in de vorm van de IJzertoren. En dat is opmerkelijk, want de bouwwerken van de IJzertoren begonnen pas in mei 1928 en het duurde tot de IJzerbedevaart van 1930 voor hij officieel werd ingehuldigd. Voor de bouw van dit grafmonument kon men zich dus enkel baseren op de ontwerptekeningen en op de bedevaartaffiche van 1926, waarop de toekomstige IJzertoren voor het eerst werd afgebeeld.

Grafmonument Julien Boelens (ca. 1927)

Leon De Palmenaer

Van wie kwam het idee om een grafmonument in die vorm te bouwen? Hiervoor wordt in de richting gekeken van schoonbroer Leon De Palmenaer. Die was niet alleen een overtuigde Vlaams-nationalist, maar ook een fervente IJzerbedevaarder. Door ziekte miste hij de IJzerbedevaart van 1934, maar voor het overige tekende hij zijn hele leven lang trouw present. In 1972 sprak hij er als 80-jarige zelfs de eed van trouw aan Vlaanderen uit. In datzelfde jaar werd hij ook lid van het IJzerbedevaartcomité, wat hij bleef tot zijn overlijden.

De weduwe van Julien Boelens verhuisde na diens overlijden terug naar haar geboortestreek in West-Vlaanderen, waar zij later ook begraven werd. Omdat zoon Marc na zijn overlijden in 2021 gecremeerd werd, bleven er in het IJzertorengrafmonument - oorspronkelijk voorzien voor drie personen - bijgevolg plaatsen beschikbaar voor nog twee kisten of urnen.

Funerair Erfgoed

Het funeraire object kwam opnieuw in beeld toen kunsthistorica Anne-Mie Havermans een totaalinventaris opmaakte van alle graven en grafmonumenten met enige vorm van erfgoedwaarde op de Lokerse begraafplaatsen. Op basis van die inventaris en na een rondgang maakten leden van een werkgroep van de Lokerse heemkundige kring De Souvereinen een lijst op van alle graven en grafmonumenten die vanuit (kunst)historisch oogpunt zouden dienen te worden bewaard en welke daarvan behoorden te worden hersteld, gerenoveerd of gerestaureerd. Het IJzertorengrafmonument kreeg daarbij bijzondere aandacht.

Hergebruik en bewaren van erfgoed

In de lente van 2022 gaf het echtpaar Eric en Katy Everaert-Beke te kennen dat zij de concessie van het IJzertorengrafmonument wilden overnemen, met de bedoeling er later hun grafurnen een plaats in te geven. Het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Lokeren ging hiermee akkoord en besliste om de concessie voor het graf voor een periode van 50 jaar gratis aan hen over te dragen, zodat de bijzetting van hun urnen erin later zal kunnen gebeuren. Inmiddels werd de restauratie van het grafmonument in juni 2023 tot een goed einde gebracht.

Katy Beke is een kleindochter van Leon De Palmenaer. En zo gaat deze mooie vorm van hergebruik van funerair erfgoed hand in hand met haar eigen familiegeschiedenis.

Deze tekst is een bewerking van de tekst "Een grafmonument in de vorm van de IJzertoren" van voormalig stadsarchivaris van Lokeren Nico Van Campenhout, die zal worden gepubliceerd in "Wt. Tijdschrift over de geschiedenis van de Vlaamse beweging".

